

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 glđ. — kr.
, pol leta 1 „ 60 „
, četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Rojaki!

Svitli cesar so z najvišjim patentom dne 22. maja 1879. razpustili državni zbor po 6letnem nje-govem delovanju in razpisati dali nove volitve. V tako važnem trenutku se pač spodobi, da vsak narod, vsaka politična stranka nekoliko pogleda nazaj na skušnje poslednjih let, da tako do dobra poizvé, po kateri poti njej je dalje hoditi. Več kakor 18 let je minolo, odkar so preuzvišeni naš cesar podelili ustavo, ter narodom dali pravico po-slance voliti. Smeli smo tedaj pričakovati, da bo sedaj, ko tudi prebivalstvo po svojih poslancih upliva na javne zadeve državljanske in pri po-stavodajenju sodeluje, vse šlo na boljše v dušnem, gmotnem, posebno gospodarstvenkem oziru, da bodo podeljene nam pravice in svobode se lepo udomačile, utrdile in se krepko razvijale. Ali se je to res zgodilo? Smo li kaj takega učakali? Ali nam veselje ni po vodi splavalo tako, da smo si v nemirnih strahéh zastran svoje bodoč-nosti? Izvoljeni poslanci bili so po svojej večini taki, da so privolili v razklanje cesarstva na dva kosa, to pa tako nesrečno, da čeravno izhodnji kos ali ogerske dežele samo 30% doplačujejo k skup-nim stroškom za vojsko in vnanje zadeve, med tem ko naše dežele ostalih 70% zadeva, vendar Magjari povsod prvo in zadnjo besedo imajo in vse strahujejo v notranjej politiki, pa tudi zunanjej. V obema deloma sedaj, po tako zvanem dualizmu razklane Avstrije, začeli so hudo pomnoževati državne dolgove. Naredili so novih dolgov okoli 1000 milijonov goldinarjev. Ob enem so v zad-njih 10 letih potroške za državne zadeve tako pozvišali, da jih skoraj ne moremo več ladati, med tem pa je ljudem začelo imetje giniti in do-hodki zmanjšavati se, da nas je lahko strah in groza. Pogosto se zgodi, da po strogem iztirje-vanju zaostale dače posestniki tako oslabijo, da ne morejo dalje gospodariti pa se vé tudi nobenih davkov več plačevati. Zlasti trpijo kmetški ljudje in menjši obrtniki. Ti propadajo in se zagrezavajo v čedalje strahovitnejše siromaštvo. Uprava ali

način, kako so razne naše gosposke nastavljene, je preveč zamotan, predrag in ob enem neukreten in torej brezuspešen. Dolgo in težko čakamo, da bi se predrugačil način civilnega pravljanja pa vse se je zavleklo; da, celó malih in v prid kmet-skim ljudem nujno potrebnih prenaredb pri ne-katerih postavah nismo mogli doseči. Gledé na pravice našega slovenskega jezika v šolah ostaja § 19 državnih osnovnih pravic še vedno le na papirju. Posebno mi Slovenci imamo v tej zadevi mnogo britkih skušenj in uzrokov do pritožeb. Izvrstni profesorji in učitelji domačini, možje zavolj njihovih vednostij in značajnosti obče spoštovani, bili so iz dežele, iz domovine prestavljeni, med tem so pa naše srednje šole nadzorovali taki možje, ki našega slovenskega jezika čisto nič ne razumijo. Kako fabrike, obrt, posebno pa kme-tijstvo propada, to gledamo žalostnim očesom vsaki den. Tem bolj pa se je v pretečenej 6letnej dobi delovanja državnega zbora šopirila mnogovrstna izpridenost, sleparstvo in zapravljalivost. Zoper tolike napake večina dosedanjih poslancev ni našla no-benih pomočkov. Ona ni imela ne pravega spoz-nanja za to, česar je narodom treba, ne srca za njih blagor, najmanje pa za nas Slovence. Uzro-kov temu ni treba daleč in dolgo iskati. Glavni uzrok so sedanji umetni sestavljeni volilni redi. Iz teh se je rodilo naše le navidežno ustavno življenje, je pognal novi in prenapeti centralistični sistem. Volilni redi so krivi, da po raznih naših zastopih n. pr. okrajnem zastopu, deželnem, državnem zboru, ne obvelja to, kar ljudstvo želi in bi mu res bilo na korist, ampak to, kar kaka posamezna gospod-stvaželna stranka hoče in tej koristi. Namesto da bi se bilo pri sestavi volilnih redov postopalo po strogej pravici, se je po nenaravnih sredstvih po-magalo v obema deloma države do gospodstva strankama, pri nas nemško-ustavovernej, na Oger-skem pa magjarskeje stranki. Sedaj se v tej reči stvari obračajo na boljše. Kajti mnogo je uže tudi pri nas takih mož, ki so prej našim tirjatvam kljubovali in stali v nam sovražnem taboru, a sedaj sprevidajo svojo pomoto in želé z nami spraviti

se. Pravijo, da jih je volja pripoznati in privoščiti vsakej narodnosti djanske enakopravnosti v naši vzajemni domovini. Priznavajo, da je treba vsem vzajemno in složno postopati, ako hočemo, da bo res boljše v naših političnih, gospodarstvenih in družbenih zadevah. Ne zametujemo ponudene nam prijazne roke, pozabiti hočemo in iz spomina si izbrisati krivice in škode, koje smo pretrpeli v poslednjih letih vedne vojske in britke borbe. Radi sodelujemo za vzajemno pravo, svobodo in izboljševanje naših toliko nesrečnih razmer. Vendar za narodno enakopravnost, za svobodno gojenje svoje slovenske narodnosti tirjamo postavnih poroštev. Brez teh ni misliti na mir in spravo. To tirjamo in moramo tirjati uže kot svojo naravno pravico pa tudi zavolj mnogovrstnih koristij, ki dohajajo celej človeške družbi, vsej državi, kedar prebivajo v njej zadovoljni narodi imajoči vse pogoje razvitka na narodnej podlagi. Narod, ki to pogreša, je nezadovoljen in sčasoma propade duševno in gmotno, in naposled zgine. Tirjamo torej djanske enakopravnosti za svojo slovensko narodnost in vsled tega pre naredbo sedanjega kmetskemu ljudstvu nemilega, pogubnega volilnega reda. To tirjamo tem bolj, ker je kmetsko prebivalstvo v našem cesarstvu najvažnejše ter prenaša za državo največja bremena, žrtvuje največ v denarjih in krvi. Veliki posestniki niso ničesar storili za kmetsko ljudstvo. To uči skušnja poslednjih let, oni niso skazali se kot pravi zastopniki poljedelskega prebivalstva. Le ako se volilni red spremeni na podlagi vsestranske stroge pravičnosti, tedaj zadobimo pravi zastop v državnem zboru, tedaj smemo upati, da zavlada zaželeni porazum med cerkvo in državo, mir in zastopnost med narodi, postavno varstvo vsem zoper krivico in izsesavanje delujočega ljudstva, zlasti od strani mnogovrstnega oderuštva, in tedaj bo tudi pogrešano blagostanje in ljuba zadovoljnost pri nas zopet doma! Za prihodnje volitve 2. julija 1879 priporočamo, da izvolite sledeče kandidate v kmetskih volilnih skupinah na slovenskem Štajerskem: 1) v sodnijskem okraju celjskem, vranskem, laškem, šoštanjskem in gornjegraškem z voliščem v Celju, potem v okraju brežiškem in kozijanskem z voliščem v Brežicah blagorodnega gospoda **dr. Josipa Vošnjaka**, bivšega deželnega in državnega poslanca, praktičnega zdravnika; 2) v okraju ptujskem, ormožkem, št. lenartskem z voliščem v Ptuj, potem v rogačkem in šmarijskem z voliščem v Rogatcu, in v okraju ljutomerskem in gornjeradgorskem, z voliščem v Ljutomeru blagorodnega gospoda **Mihaela Hermana**, deželnega in bivšega državnega poslanca, odbornika deželnega odbora štajerskega in c. k. okrajnega sodnika; 3) v okraju mariborskem in slov. bistriškem z voliščem v Mariboru, v konjiškem z voliščem v Konjicah in v slov. graškem in mabrenberškem z voliščem v Slov. Gradcu veleblagorodnega gospoda **barona Hermana Goedelna** dvornega svetovalca na Dunaju.

Prva u. v. moževa pozna in časti vse naše ljudstvo kot svoja mnogoskušena, najzvestejša, najdelavnejša boritelja. Ono jima bo na den nove volitve sijajno pokazalo svoje spoštovanje in hvaležnost. Jednako z dobro vestjo pa zamoremo slovenskim volilcem priporočati tudi tretjega kandidata, veleblagorodnega gospoda barona Goedelna za veliki mariborski volilni okrog, ki ga je do sedaj zastopal — tujec. Gospod baron Goedel je rodom in srecem Slovenec, on pozna naše razmere in potrebe, po lastnih zaslugah je dosegel visoko čast v državi in je prepričan o pravičnosti naših tirjatev. Častljiva vseskozi nedotakljiva značajnost njegova in dana možka beseda nam je porok, da bo se za naše koristi vsestranski potegoval. Zato, dragi rojaki, stopite možki in složni na volišče in dajte svoje glasove odločno moževom od nas priporočenim na srečno zmago naše pravične reči. Vendar tudi pri volitvah volilnih mož bodite uže oprezni in previdni. Udeležite se številno volitev. To je znamenje politične godnosti! Tako častite sebe in svoje izvoljence! Podučite one, ki so še v zmotah in med odpadnike zahajajo. Bodite potrpežljivi z njimi! Saj se krči jih število od leta do leta! Bodite podpora omahljivim, sami pa bodite srčni in odločni, da bo den volitve nam štajerskim Slovencem den narodne zmage in veselja.

Bog nam živi cesarja,

Bog živi mili naš slovenski dom!

V Mariboru 15. junija 1879.

Centralni volilni odbor slovenski.

Seidl — Possegg.

Kdor je mislil, da bo znani Seidl popolnem stopil v politični pokoj, ta se je pre naglil. Tega ne stori mož popolnem, ampak le deloma in začasno. On ostane duša in voditelj našim liberalnim nemčurjem, čeravno takrat sam ne kandidira. Na mesto sebe da kandidirati sebi po mišljenju popolnem podobnemu Posseggu pri Ločah v konjiškem okraju. V soboto dne 14. jun. je v prostorije takajšnjega okrajnega zastopa, katere ta nemčurska stranka kot svojo shodnico zlorabi pozabivša, da najemščino vsi, tedaj tudi Slovenci, plačujemo, zbobnjal kakih 40 pristašev, med temi je bil tudi dr. Duhač in Girstmajer stareji. Zbranim je Seidl poročal o svojem delovanju v državnem zboru in — čujte, čujte — krivdo, da so poslanci slabo delovali, zavalil na same volilce, ker se ti za poslance niso brigali, jih ne svarili, kedar so na stranpoti zahajali. To je res čudno pa tudi gledé Seidla-Brandstetterja neresnično. Kolikokrat smo ju svarili in tirjali, naj odložita poslanstvo! Ne, ne volileci se niso brigali za poslance, ampak poslanci so na one pozabili in se jih le takrat spominjali, kedar je šlo za nove volitve. Tudi Seidl nikoli ni drugače volilcev pred se vabil, kakor tedaj, kedar je hotel, da bi njega izvolili, ali pa

sedaj njegovega — Possegga! Na to je Seidl djal, da ne kandidira pri kmetih (celó prav!) pač pa želi, da se sestavi volilni odbor 18 mož in sprejme kandidat, kojega bo on, Seidl, nasvetoval. To je se kmalu zgodilo. Seidl je namreč priporočil namesto sebe za kandidata svojega dolgoletnega znanca in skrbnega pomagača g. Possegga v Pogledu. Seidl je rekel, da je g. Possegg grajščak. To ni resnično. Grajščine Pogledske posestnica je v imeniku velikih posestnikov štajerskih vpisana njegova mati Cecilija Possegg. On ne glešta druga, nego posestvice in kočó v Žicah. Akoravno uže priletel, Possegg vendar grajščine ni dobil. Zakaj? To „Slov. Gospodar“ tudi vé pa ne izpové. To je tedaj Seidlov grajščak. Dalje so se vsi čudili, zakaj Possegg ni sam prišel in le pismeno naznanil, da je voljen kandidirati. No, Seidl je to brezobzirnost do velikega mariborskega okraja tudi čutil in izgovarjal Possegga, da ne utegne sam priti. To pa ni verjetno. Marveč verjetno je, da Seidl se ni upal Possegga pozvati, da bi se ta sam predstavljal. Znano mu namreč je, da Possegg ni govornik, da se temu jezik zamotava in bi volilce vse splasil, ko bi ga ti videli in slišali. Possegg to tudi sam dobro vé in zato je se dolgo branil, preden se je prigovarjanju Seidl-Bauman-Formaherjevemu udal. Stara garda je sedaj Seidlu zvesta ostala in enoglasno sprejela g. Possegga za kandidata in začasnega namestnika Seidlovega. Da bi nekoliko odrevenele moževe ohrabil, pristavil je Seidl, da bo Possegg gotovo zmagal; kajti v Mariboru bodo vsi „fortšritlarski“ kmetovje za njim leteli, v Bistrici, Konjicah in Mahrenbergu bo dobil sijajno večino, le v Slov. Gradcu je slabo pa to se bo dalo uže prebiti („verschmerzen“). No ko bi reč res tako ugodno kazala, bi se Seidl gotovo ne bil umaknil Posseggu! Zastran Mahrenberga in Bistrice se je pa gotovo urezal; večina glasov bo naša! Na to kažejo volitve volilnih mož in dopis iz Slov. Gradca. N posled so izvolili odbor 18 mož in ti potem Seidla za predsednika, Formaherja pa za namestnika. Tako so tedaj naši mnogoletni politični sovražniki urejeni na volilno borbo. Nemci, nemčurji in liberalci dušom in telesom posiljujejo slovenskemu kmetu Possegga, da bi mu pomnožili število nasprotnikov. Ali naši kmetje so zadnja leta dovolj poskusili srečo in blagor liberalnega gospodstva. Sila kola lomí, sila in pa narodni ponos nam prepovedujejo izbrati liberalca in nemčurja Possegga, pobratima Seidlovega, za poslanca. Tudi se naši kmetje ne dajo za nos zvoditi in zmotiti s kričanjem nemškutarjev: „kmet naj izvoli kmeta, in Possegg je kmet“. Kajti to kričanje je le „špeh“ za neprevidne slovenske volilce, da bi tako se dali v Seidlovo past zvabiti in izvolili liberalca Possegga, 18letnega večnega nasprotnika Slovencev v konjiškem okraju. Kmeta izvoliti kaže, kedar se sposoben med njimi najde, pred vsem v deželni zbor, kder pridejo deželske in sploh bolj kmetske reči v pogovor. Zato smo Slovenci res lani postavili in izvolili kmeta

Fluherja. Drugače je v državnem zborn. Tukaj pridejo najvažnejša državna vprašanja na vrsto, kder je posebno slovenskim kmetom treba izvrstnih govornikov, učenih, zvedenih, spretnih in upljivih mož, če hočejo kaj doseči. In tak je naš kandidat baron Goedel. To prizna vsak, kateri je kedaj čast imel ž njim govoriti, tega se bodo tudi volilci sami prepričali, kedar se jim bo prišel predstavljat! Possegg pa ne sodi za ta posel. To je sam izjavil, ko se je kandidature branil rekoč: „Ich tauge nicht dazu (jaz nisem sposoben)! Tem nesramnejša je drznost nemčurjev, da vendarle slovenskemu kmetu po sili hočejo navesti poslanca nesposobneža! Kdo zamore tako svetovati, prijatelj ali sovrag? Le sovražnik. Sicer pa bodi Possegg kakovkoli. Nam je dosti, da ga ne izvolimo, ker vemo, da neče biti Slovenec, da je vedno Slovencec nasprotoval, da je liberallec in pripadnik „fortšritlerskega“ Seidla I, priporočeneec Formaherjev ali Seidla II. in torej sam Seidl III. Abraham je rodil Izaka, Izak je rodil Jakoba, Jakob je rodil Juda in njegove brate. In minister Schmerling je rodil Feirerja, prvega liberalnega poslanca pri Slovencih v mariborskem okraju, Feirer je rodil Seidla, Seidl pa je rodil Wretzelna in jegove brate . . . . med temi tudi Possegga. Vsi so liberalci, vsi neprijatelji Slovencev, vsi očetje in podporniki toliko za nas kmete nesrečne liberalne dobe, vsi delajo na to, da bi tako še dalje ostalo. Mi Slovenci, posebno slovenski kmetje, pa hočemo otresti liberalno jerobstvo. Mi hočemo, da bo drugače, boljše, in zato ne verujemo liberalnim lisjakom nič več, ampak izvoliti hočemo g. barona Goedelna, da nam pomaga iz nadlog, v katere so nas nemško-liberalni poslanci telebnili!

Gospodarske stvari.

M. Karpja reja zlasti z ozirom na kmeta. II. Za drugo domačo živino si mora kmetovavec za zimo trudno in težavno klaje priskrbeti, karp zimo večjidel nekako predremlje, ni mu treba ne posebne postrežbe, ne klaje. Vendar treba je vse drugače ravnati tistemu, ki redi karpe samo za pleme, in pa onemu, ki jih goji in pita za naprodaj. Za poslednje delo je po naših krajih skoraj na vsakem kmetskem posestvu ugodnih in prikladnih prostorov najti. K prvemu pa je potreba več ribnikov. Mora biti: ribnik za drstenje, ribnik za mladi zarod in ribnik za pitanje in za opiranje karpov, in slednjič za prezimovanje, od ktereга je ves uspeh karpje reje najbolj odvisen. Globok mora biti $2\frac{1}{2}$ —4 metre in tudi ob najhujšem mrazu mora imeti nekaj pritoka in odtoka. Če je prtok tako močen, da voda v ribniku vedno nekaj rahlo naprej teče, sme ribnik za prezimovanje tudi nekaj manj globok biti, kako pa je bilo gori povedano. Ako pa ribnik za prezimovanje pove-

danih lastnosti nima in se mu tudi dati nikakor ne morejo, bode tudi uspeh karpje reje vedno več ali manj negotov. V takih okoliščinah bode morda bolje pokazalo ne za pleme karpov rediti, ampak bolj za na prodaj. Saj se tudi v drugih strokah kmetijstva enako godi. Kdor tedaj nima ribnika pripravnega za prezimovanje, pač pa razne večje ali manjše bajarje, ki se po leti ne posuše, ta naj dene v nje triletnih karpov z nekterimi ščukami, in dobro se mu bodo obnesli. Na velikosti bajarja ni nič ležeče, samo se mora gledati na to, da ne pride na hektaro več nego 2—6 meterskih centov karpov, katerih pa ne sme noben pod $\frac{1}{4}$ kila težek biti. Od rodovitnosti dna in vode je na dalje uspevanje in rast rib in tedaj tudi dobiček odvisen. Vsaki ribnik, vsaki bajarček bode jeseni karpe, ki so se spomladi v njega djali, s čudovitim dobičkom povrnil. Samo je treba, da voda nima preveč železnih delkov v sebi raztopljenih, kar se pozna, ako je voda sem ter tje rujava ali rijasta. Kako se ribniki najbolj primerno in dober kup delajo, kako se dajo v njive in senokoše spreminjati, to na drobno razlagati bi bilo preobširno in „Slov. Gosp.“ je o tem že na drugem mestu govoril. Le nekaj besed hočemo še povedati o raznih najboljših karpjih sortah. So pa te-le: 1. Žlahtni karp ali navadni karp luskinar. Razločevati ga pa gre od karpa karasovca, ki je le izrodek od pravega karpa in karasovca, in ne velja dosti. 2. Česki karp zrealnik. 3. Česki karp usnjar. Českemu karpu zrealniku se sicer nekatere slabe lastnosti očitajo, pa po krivem. On ima izvrstno dobre lastnosti, ktere se od druge strani zopet močno hvalijo. Karp zrealnik hitro raste, je okusnega dobro dušičnega mesa, in tudi ni preveč občutljiv pri prezimovanju.

Letina kaže po raznih krajih različno. Koncem maja izdalo je ministerstvo poljedelstva to-le izvestje ali poročilo: mrzlo vreme je se po sred maja vendar enkrat sprevrglo. Postalo je bolj toplo in prejšnji nalivi so penehali. Pšenica kaže v obče lepo; prej žolte setve so krasno obzelenele, posebno na Českem, Avstrijskem, Štajerskem, Erdelskem in po večih krajih na Ogerskem. Prikazal pa se je tudi snet ali arja, najbolj na Moravskem, Kranjskem, deloma na Ogerskem. Rž kaže najlepše v Saleburskem, Šleziji v Erdelskem, po drugod tožijo, da je redka in pomanjkljiva. Repica je dobro ocvrela, v Gališkem jo nadleguje nek keber. Za ječmen in oves pa letos ni ugodno, zaradi slabega vremena se ga je mnogo manj posejalo, kakor druga leta. Koruzinega in krompirjevega semena je veliko v zemlji zgnjilo. Pogosto so morali zopet saditi. Detelje in travniki so povsod lepi, sena se mnogo in lepega nakosi. Sadovno drevje kaže dobro bolj v severnih deželah, posebno na Avstrijskem, Moravskem, Českem in v Šleziji, deloma tudi na Ogerskem. Pri nas na Štajerskem bržčas razun nekaj črešenj drugega sadja ne bo. Vinska

trta je krepko pognala, obeta močen les pa malo grozdja na Štajerskem, Avstrijskem, Tirolskem, Gorici in Primorskem. Kabrnkov se malo leže in še ti za zadnjimi peresci. Na Ogerskem in Hrvatskem pa se nalega obilo kabrnkov in se nadejajo boljšega vinskega leta, kakor je lani bilo. Pri nas so začeli kupci po vinu bolj popraševati.

Sejmovi na Štajerskem. 22. jun. Sevnica, Šoštanj; 24. jun. sv. Jurij pod Tabrom, Ribnica, Laško, Podsreda, Konjice, Marija trošt v Žetalah, sv. Janž na Dravskem polji, sv. Lenart v Slov. gor.; 26. jun. Holenek, Čmurek.

Sejmovi na Koroškem. 24. jun. Gutštajn; 28. jun. zgornji Drauberg, Grajfenburg; 30. jun. Pontabla, Terbiž.

Dopisi.

Iz Maribora. (Dr. Duhač — baron Goedel — nasprotniki.) Za mesto in trge Maribor, Ptuj, Ormož, Središče, Ljutomer, sv. Lenart, Bistrice, Slov. Gradec, Muto, Vozenico, Mahrenberg, Vitanje se je šel za kandidata ponujat dosedanji poslanec, liberalni Nemeč in najnovejši „fortšritler“ g. dr. Duhač. Oglasiti se hoče najprej v Ptuju. Zadnjič bilo je v Mariboru 659 volilcev, v Ptuju 212, v Ormužu 221, Bistrici 69, v Slov. Gradcu 143 itd. skup 1304. Od teh se je udeležilo samo 621. Dr. Duhač je dobil 613 glasov. Sedaj bo menda drugače. Vsaj želeli bi bilo premehe. Kaj dosedanji poslanci liberalci znajo, to nam le prežalostno kažejo vedno večje številke v dačnih knjižicah. — Naš slovenski kandidat vzbudil je veliko pozornost med nami pa tudi pri nasprotnikih. Vse se čudi, kako so zaničevani Slovenci našli naenkrat tako odličnega kandidata? Da nas to veseli, je lahko umevno, ker skoro vsaki den kaj novega poizvemo, kar nas še bolj za svojega kandidata odločuje. Tako beremo v štev. 127. „Sl. Naroda“ dopis iz Primorskega, kder je baron Goedel nekdanj daleč za Trstom v Koprnu bil okrajni sodnik: „da bode g. baron Goedel vreden tovarš g. Hermana in g. dr. Vošnjaka, vam moramo mi primorski Slovenci porok biti, ker ga uže dolgo let poznamo in vemo, da je imel zmirom za Slovence blago srce. Da bode on veliko koristil slovenskej stranki in tudi svojim volilcem, je gotovo, ker bode lahko uplival pri višjih krogih, kjer žali Bog naše razmere še premalo poznajo“. Iz Doliča pri Slov. Gradcu pa nam je tamošnji iskreno narodni in trdno verni župan g. Vivod pisal, kako ga je močno razveselilo čuti, da je Seidl odstopil, posebno pa ga je radostno iznenadilo, ko je poizvedel, da kandidira pri nas tako imeniten gospod, kakor je g. baron Goedel; z veseljem ga bodedo si izvolili, da nas zagovarja in nas brani. Tako sodijo prijatelji, a neprijatelji jim pritrjujejo s tem, da se hudo jezijo in zobmi škripljejo. Radi bi se v g. barona Goedeln po svoji navadi zaganjali pa se

ne upajo in deloma tudi ne vedó, kako! Le par je bilo tako drznih, da so vsaj nekaj bleknoli. Med temi je v prvi vrsti „Poličanski lažnjivec“ in potem nek trgovec v Mariboru, ki je vse, kar glešta, od Slovencev nabral. No, in ta človek stopi pred g. barona in vpraša: „ali Vas ni sram pri Slovencih kandidirati.“ Nesramnež dobil je miren odgovor: „jaz sem rodom in srcem Slovenec in si štejem v največjo čast tu kandidirati“. Nek grajščak liberallec pa je djal: „bodete še uže videli, kakove neprelike Vam bodo Slovenci naredili in zadrege.“ Take besede niso samo žaljive, ampak ob enem nov dokaz, kako nas Slovence kot kake človeške smeti zaničujejo in smrtno sovražijo — a sedaj pa zavolj barona Goedelna zavidajo. Bodi jim! Slovenci pa hočemo delati, da kolikor mogoče sijajno zmagamo s svojim toliko srečno izbranim kandidatom g. baronom Goedelnom!

Iz Celja. (Dr. Vošnjak — Forregger.) Naš še vedno živahni gospod dr. Josip Vošnjak agitira srečno in uspešno; med volilnimi moževi so skoro povsod sami najodličniši narodnjaki. Dva volilna shoda, na Vranskem in v Mozirju sta njegovo kandidaturo še bolj utrdila. V Mozirju je zbrane 16. junija nagovoril župan g. Jože Lipold in kot prvosednik poudarjal stanoovitnost Gornje-Savinjčanov kot vedno svojemu slovenskemu narodu zvestih sinov. G. dr. Vošnjak potem dokaže, kaj da je v prvi vrsti krivo v Avstriji, da ne moremo naprej niti v gospodarskem niti v narodnem oziru, ter razvija, katere politike bi se morala držati Avstrija v notranjih in vnanjih zadevah. Po končanem govoru, kateri je vse navzoče može zadovoljil, izreče g. Lipold iskreno zahvalo in priznanje g. dr. Vošnjaku za dozdanje njegovo požrtvovalno delovanje v korist naroda in da bodo pri volitvi 2. julija vsi Gornje-Savinjčani kakor en mož klicali: Živio naš državni poslanec dr. Vošnjak. Pritrdili so volivci z navdušenimi živioklici. Zmaga g. dr. Vošnjakova je gotova. Dr. Forreggerjeva volitev pa ni gotova. Dobil je hudega nasprotnika. Ker je g. Šnideršič odstopil, povzel je boj zoper dr. Forreggerja grajščak vitez plem. Berks. V Konjicah in Brežicah ga je uže izpodrinil pa tudi v Šoštanj.

Iz Vranskega. (Volilni shod) v nedeljo 15. t. m. je bil dobro obiskan od mnogih volilcev celega okraja. Č. g. župnik A. Balon je kot prvosednik volilnega odbora razložil pomen in važnost volitev za državni zbor. Potem je g. dr. Vošnjak poročal v obširnem govoru o delovanju poslednjega državnega zbora in dokazal, da dozdanja večina državnega zbora, namreč nemški židovski liberalci, so najbolj krivi političnim zmešnjavam, nezadovoljnosti narodov in pešajočemu gospodarstvu. Zato je želeli, da pri teh volitvah zmaga narodna in konservativna stranka. Govor je bil z veliko pohvalo sprejet. G. župnik Balon vpraša govornika, kako misli on o potrebnem uplivu cerkve na šolo. Dr. Vošnjak odgovarja, da po

njegovem mnenju šola mora le tačas narodu na korist biti, ako stoji na krščansko-moraličnem stališču in ako učitelj podpira kateheta v krščanski izreji otrok. V tem smislu naj bi bile zlasti čitanke za narodne šole spisane po izgledu Slomšekove čitanke, katero dozdam še nobena druga enaka knjiga ni prekosila. Župan Kos od sv. Jurija potem izreka neke želje, kar se tiče vojaške postave, slobodne ženitve in ravnanja s hudodelniki v jetnišnicah, kjer se jim predobro streže. Tudi na ta vprašanja odgovarja g. dr. Vošnjak prav v smislu navzočih mož. Ker se nikdo več ne oglasi k besedi, izreče prvosednik g. župnik Balon v imenu vseh slovenskih volilcev g. dr. Vošnjaku zahvalo za njegovo dozdanje marljivo delovanje, popolno zaupanje ter veselje, da boše tudi še v prihodnje zastopal v državnem zboru ta okraj. Gg. volivci pritrde z živahnimi živioklici, s čem je bilo zborovanje skončano in se je začela ljudska veselica. Zborovalo se je v lepi čitalnični dvorani v gostilnici „Slovan“ našega vrlega, obče spoštovanega rodoljuba g. Fr. Šentaka.

Iz Mahrenberga. (G. baron Goedel-Possegg.) Pretečeno nedeljo je naš slovenski kandidat g. baron Goedel, spremljan od profesorja g. Valenčaka prišel nenadoma v Slov. Gradec. Ko je odobedoval, šel je obiskat č. g. dr. Šuca, župnika slov. graškega, kder je bilo več gostov zbranih. Uljudni župnik je imenitna gosta odlično sprejel in pogostil. Kmalu dojdejo godci in zasvirajo veselo pred farovžem. Potem se je g. kandidat odpeljal s svojim starim prijateljem g. Naredijem v št. Martin ter obiskal vel. g. nadžupnika Dietriha, kder je bil jednako izvrstno sprejet. Kmalu se zbere v Starotrški fari več odličniših mož iz okolice pozvanih. Može obdajo g. barona in se ne morejo dovolj načuditi priljudnosti, prijaznosti in spretnosti njegovej. Vprašali so ga o marsičem, kar zadeve volitve in državni zbor. G. kandidat jim je tako vrlo na vse in povoljno odgovarjal, da so bili vsi prepričani: to je pravi naš slovenski kandidat, njega izvolimo za poslanca. Zadovoljen se vrne g. baron v Slov. Gradec in obiše drugi den Vozenico z jednako srečnim uspehom. Iz Vozenice sta ga potem mahrenberški dekan č. g. Stoklas in grajščak blag. g. Šmid odpeljala v Mahrenberg. Tudi tukaj je povsod zapustil dober utis in dobil oblubo, da se bo za njega delalo. Ondi je tudi zvedel nepričakovano novico o volitvenski nesreči g. Possegga. Ta je isti den bil povohal v Mahrenberg. Ali o joj! Tistega, na kojega se je bil najbolj zanašal, ni našel doma, namreč g. notarja Rudelna. Ta mu je pred nosom všel v toplice, in ga ne bo domov do 6. julija. Ves žalosten in pobit je se pobral proti Brezju! V Mahrenbergu bo g. baron Goedel dobil večino, mogoče vse glase ravno tako, kakor v Slov. Gradcu! Tudi v Mariboru in Bistrici nagiba se zmaga na slovensko stran. V konjiškem okraju so že Oplotnice, Konjice, Zreče, Skomre, Jungtra itd. volile narodno!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dve veseli novici zamoremo dnes tukaj naznaniti. Kmetje volijo pri vsakih volitvah prvi. Zato so vže skoro povsod kandidatje postavljeni. Iz tega poizvemo prvič, da Slovenci takrat složno postopajo, drugič, da so liberalci pri kmetih očitno prišli ob vse zaupanje. Konserzativni kandidatje se nahajajo povsod v kmetskih skupinah, liberalni pa so postali tukaj bele vrane. Kranjci volijo prvi, namveč 24. junija. Nemčurski liberalci so ondi kmete popustili in zato bodo enoglasno izvoljeni grof Hohenwarth na Gorenjskem, v ljubljanskej okolici č. g. Klun, v Notranjskem g. Obreza, na Dolenjskem grof Barbo in v novomeškem g. Pfeifer. Goričani pa še niso porazumeli se. V Istriji in Primorskem kandidirajo g. dr. Klodič, g. dr. Vitezič in v okolici Tržaškeje g. Nabergoj. Na Koroškem je treba več živahnosti in zmagala bi tudi slovenska kandidata č. g. Einspieler in č. g. Neste, ker se liberalni nemčurji zaradi svojih kandidatov z bogati ne morejo. V Dalmaciji je zmaga Slovanov gotova. Pri nas na Štajerskem bomo Slovenci, kakor se sedaj kaže, gotovo zmagali. Kajti zoper g. Hermana in zoper dr. Vošnjaka se nihče ne glasi, in zoper barona Goedelna se Posseg očitno zastoj upira. Possegov volilni črtež t. j. kar volilec razlaga, da bi dobro bilo, ki ga je v „Tagesposti“ objavil, je res boren in reven, podoben enej izmed 7 suhih egiptovskih krav! S takim poslancem ni nič, posebno če je tak strašljivec, kakoršen se Posseg končno kaže. Pravi, da bo čez leta dni poslanstvo odložil, če ničesar ne opravi t. j. drugo leto bi nam ta človek s svojo strahopezljivostjo zopet naložil nove volitve. Rajše naj brž doma ostane! Novih volitev se vsi bojimo zaradi velikih stroškov, skrbi in potov! Sosedni nemški kmetje so postavili 6 konservativnih kandidatov. Ti so: č. g. Alojz Karlon za Lipnico itd. princ Alfred Liechtenstein za Radgono itd. princ Alojz Liechtenstein za Hartberg itd. Aut. Bärnfeind za Judenburg itd. Jožef Hold za Bruk itd. Jožef Schmidbauer za graško okolico. Upajo, da zmagajo vsi. Graški škof so izdali pastirski list, v katerem vernike opominjajo, naj se udeležé volitve vsi, ki imajo pravico, in naj volijo tako, kakor jim pravi njihova čista vest. Nemarneži in slabi volilci se krive storijo vsega hudega, ki se zgodi vsled njihove nemarnosti ali ničvrednosti. — Ali se bo letos šlo dalje v Turško ali ne, o tem je sedaj vse tiho. Nekateri listi pravijo, da se čaka na izid volitev in da bo potem naša vojska zasedla Novipazar.

Vnanje države. Svet precej iznemirila je novica, da 30.000 Rusov proti Afganistanu maršira in se Rusija polasti imenitnega mesta Merv. — Turški sultan je v hudih zadregah zavolj 50 milijonov rubljev, kojih bi moral sedaj Rusom plačati kot vojno odškodnino, pa nima kde vzeti. Ob enem je slišati, da se hočejo Arabi vzdignoti

zoper su¹⁴na. — Nemški cesar je ob priliki svoje zlate poroke pomilostil 900 obsojencev, le nedolžno zaprtih škofov ali mešnikov ni izpustil nobenega. Francozi so prisiljeni na nos na vrat pošiljati vojakov v Afriko, da zadušijo punt razdraženih Kabilov. Angleži so zopet poprijeli vojsko zoper Zulu-Kafre in začeli v divjo deželo prodirati. V New-Yorku v severni Ameriki se je tik morja užgal velik magazin petroleja; ogenj je vse pokončal, tudi 5 bark, med temi eno avstrijsko. V Mejiki imajo zopet krvavo revolucijo. Nek general se je spuntal zoper predsednika republike; 5000 vojakov je potegnilo ž njim.

Za poduk in kratek čas.

Kdo je kriv našim državnim zmešnjavam, večjim dačam, grdemu oderuštvu, rastočemu osiromašenju?

Varujte se lažnjavih prerokov ...
na njih sadju jih bode te spoznali.
Mat. 7, 15. 16.

V. Najbolj grajali bodo skorajšnji zanamci delovanje ministra za bogočastje in poduk, znanega liberalnega štajerskega velikonemca Stremajerja. Kajti nasledki njegovega ministროvanja se bodo najbritlejše in najdalj časa poznali in najtežavnejše popravljali. Če komu izmed ministrov prav iz sreca privoščimo ogromno penzije 4000 fl. tako gotovo njemu. Ne samo duhovniki, marveč vsi verni katoličani, vsi za obstanek Avstrije res zavzeti moške komaj čakamo, da se tega gospoda in jegovih zaukazov v verskih in šolskih zadevah brž ko mogoče iznebimo. On sam nam daje prav. Kajti on sam je začel prejšnje zaukaze ustavljati, predelavati ali vsaj polajšavati, očitno dokaz, da se je sam ustrašil svojih uspehov. Uže tako zvan „Stremajerjevi groši“, neka čudna miloščina, katoliškimi duhovniki par let sem delivana po okrajnih glavarjih, ga varuje hitre pozabljivosti. Namesto da bi se bila plača duhovniških služb uredila, kakor so liberalci nekaj časa obetali, so se na predlog ministra Stremajerja boljše službe hudo nadačile na korist tako zvanim „religioznu fondom“. Nekateri duhovniki in škofi so vsled tega čez mero zadeti, n. pr. ptujski prošt morajo plačevati po 500 gold. graški škof 5000 fl. in ker so ta 4 leta brezuspešno rekurirali, sedaj skup 20.000 fl. To je tem bolj čudno, ker je kaj podobnega težko kde najti. Nikoli še nismo slišali, da bi se dobro plačanim ministrom, namestnikom itd. naložila posebna, to pa visoka dača na korist kakemu „fнду“ ali pa nižjim in slabo plačanim uradnikom. Pravijo, da je minister Stremajer od boljše plačanih duhovenskih službenikov prejete denarje v to obrnil, da je menj dobro plačanim župnikom in kaplanom po okrajnih glavarjih podpore porazdelil. Računi državni kažejo, da je veliko več prejel, nego razdelil; ostalo je vsako leto mnogo denarjev in se zaračunilo „religioznu

fondom“, t. j. zalogam, koje je cesar Jožef II. v posameznih deželah za cerkvene potrebe ustanovil ne iz lastnega, ne iz državnega premoženja, ampak iz premoženja zatrenih samostanov, bratovčšin itd. tedaj iz cerkvenega premoženja. Ko bi katoličani uživali toliko samouprave in svobode, kakor luterani in judje, potem bi se moralo ovo premoženje škofom v neodvisno oskrbovanje prepustiti. Kajti luterani in judje imajo svoje versko imetje v lastnem oskrbovanju. Katoličani smo tukaj mnogo na slabšem in vrh tega morajo naši boljše plačani duhovniki denarjev dajeti, da minister bogočastja ž njimi podpore, milošnje deliva. To je pa popolnem protivno celo od liberalcev izdanim osnovnim pravicam § 14. „vsako verstvo oskrbljuje svoje premoženje samo“. Vendar bodi temu, kakor hoče, to pa se mora katoliškemu duhovenstvu priznati, da se njemu na prid v liberalnej dobi nikakor ni zajemalo iz davkeplačilskih denarjev. Če se je tukaj kde z denarjem pometalo, tako se je godilo z njegovim lastnim denarjem. Vrglo se mu je nekaj podpore, ali milošnje posameznim mešnikom, plača pa je ostala pri starem. Klaplantu, župniku še sedaj računijo le 200 in 300 fl. letne plače. Če se je torej v liberalnej dobi zapravilo mnogo denarja, mešniki so celó nedolžni. Denarji so zginili v celó drugih žepih. Povsod se je plača pozvišala, deloma čezmerno, pri duhovnikih je ostalo vse pri starem. Mešniki so tiho djali, ko je liberalni svet v denarjih plaval, mešniki pa tudi ne obupajo sedaj, ko vse denarni „krah“ stiskava. Za bogočastje dovolilo se je ministru letos 4.935,109 fl. Ali te svote ni treba do čista pokrivati davkeplačilecem, ker znašajo dohodki samo pri „religioznih fondih“ 3,912.702 fl. Celó drugače je pri oddelku za poduk.

Od 16,497.000 fl., kojih je letos dobil minister Stremajer na razpolaganje, se potroši samo pri njegovem ministerskem uradu 1,156.000 fl., potem 3,797.000 fl. za vseučilišča in sploh visoke šole, 3,989.000 fl. za gimnazije in realke in za ljudske šole 1.787.000 fl. Razni poslanci so o teh številkah mnogo toževali in jamrali, pomagalo pa ni nič. Liberalna večina je vse dovolila. Nemški konservativec Harrant pa tudi Fischer sta grajala, kako se po šolah, zlasti višjih, širi brezverstvo, in kako sploh razposajenost med mladino narašča, ter da se vedno bolj že pogreša srečni, blagonosni upliv odgoje na krščanski podlagi. Tudi se je reklo, da šletno šolanje nikakor ni opravičeno, vsaj na kmetih ne. Slovanski poslanci so se pritoževali, kako se po šolah ponemčuje, Slovanom gimnazije in realke ne privoščijo, Nemcem pa se je celo tam strašno drago vseučilišče postavilo, kder Nemcev ni, namreč v Črnovicah v Bukovini. Tukaj so namreč osnovali na državne stroške nemško univerzo ali vseučilišče med samimi Rusinci in Rumuni, ki stane na leto 96.000 fl. Visoka šola ima vse, le — dijakov ne! Ravno tako je zastran tamošnje obrtnijske, tudi nemške „Gewerbe-

schule“, ki potrebuje 36.000 fl. Lani so bili izšolani 3 učenci. Vsak je tedaj davkoplačilce stal pa 12.000 fl. Ali se to ne reče pometati z denarjem, koji se je pogosto po najostrejših eksekucijah iz ubogih davkoplačilcev iztirjal? Sedelo je v državnem zboru mnogo nam znanih liberalcev, pa nobeden se ni oglasil zoper tako ravnanje. Še z veseljem so pritrdili. Vsaj je veljalo nemškeje univerzi, nemškeje „Gewerbeshule“ in par nemškim profesorjem k dobri plači pomagati za nošenje „nemške kulture“ v slovanski izhod! Zato pa je tudi dr. Vošnjak pravo zadel, ko je rekel, da so nemški liberalci iz prirojene jim čudne pravico-ljubnosti do Slovanov slovenskim Gorenjcem na Kranjskem malo in sploh edino slovensko gimnazijo zatrli, med tem, ko pešici nemških Kočevarjev, ki večjidel okoli hodijo in „lorbek“ prodavajo, vzdržujejo nemško gimnazijo, ki nas stoji 10.300 fl. na leto. Še edeu zgled liberalnega gospodstva pri šolah! Na Dunaju so ustanovili „visoko šolo za poljedelstvo“. Človek bi mislil na prvi pogled: „glejte, kako liberalci vendar le časi za kmete, za poljedelce kaj storijo!“ Ali temu ni tako. Liberalci so sami to priznali, ker so letos se uže kesali in za lasi prejmali zavolj svoje naglice: visoka šola je predraga, stoji namreč 117.000 fl. pa nima učencev, čeravno njej takih kupujejo delivajoči po 2000 fl. za štipendije. Sklenili so letos nepraktično šolo zopet odpraviti, samo tega ne vedó, kako? Nevedó namreč, kam bi s profesorji, ki vlečejo izredno veliko plačo. Eden n. pr. ki je dekan ali ravnatelj, dobiva kot profesor 3500 fl. plače, 1000 fl. osebne doklade, 250 fl. dopolnilne doklade, 500 fl. denarja za stanovanje in kot dekan še posebič 2700 fl. torej skup 7950 fl. na leto. Profesorjev je 15, potem še pa mnogo pomagačev, sploh 45 jako dobro plačanih ljudi. Zato bi se smela reči ne visoka šola za poljedelstvo, ampak za profesorstvo in liberalce Suess je tudi pravo zadel, ko je v državnem zboru djal, da se v liberalnej dobi preveč ljudi izgoja in izreja tako, da bi kedaj radi iz državne blagajnice živeli. No liberalci so to sami zakrivali, ker so neizmerno veliko novih služeb izmislili, vsem pa plače pomnožili. In zato jim ne pomaga nobeno zvijanje! Liberalizem je ljudi omamil, da so izvolili večjidel liberalne poslance, a ti so šli prijateljjev iskat na stroške davkoplačilcev! Kdor še tega ne vidi, ta mora biti res slep in gluha ob enem! Mu ni pomagati! V mestih in trgih je še takih največ. Kmetje vsaj začnejo sprevidati in se braniti zoper liberalne dobrote, ki se jim kažejo pri vedno večjih številkah v dačnih knjžicah, v padanju cene njihovim pridelkom, na oderuškem razsajanju kapitala, na rastočem siromaštvu, vedno hujšem neverstvu in razudanosti. Mestjan še tega nič ne vidi. On bere „Tagespost“, „Neue freie Presse“, ki mu še vedno prekrivajo nevarnost liberalnih naukov ter kot otroka strašijo z izmišljenim tatermanom: „klerikalstvo“, „nazadnjaštvo“

itd. Med tem, ko bodo kmetje bržčas povsod dosedanjim liberalnim kričačem dali slovo ali „laufpos“ bodo mestjani jako gosto zopet obviseli na liberalnih limanicah.

Smešničar 25. Gost reče natakarku: pridite sem, Vi mi niste mojega petaka prav izmenili. Natakark: ne morem pomagati, zakaj niste tega brž zapazili, ko sem Vam denarje na mizo naštel, sedaj je prepozno. Gost vstane, vzame klobuk in koraka proti dveram rekoč: če je Vam prav, tedaj Vam ne delam krivice, ako pridržim goldinar, ki ste mi ga preveč našтели, z Bogom!

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so za stavljenje novega šolskega poslopja pri sv. Marjeti na Dravskem polju darovali 200 fl.

(*K javnemu shodu*) pri sv. Lovrencu v Slov. goricah v nedeljo 22. jun. po večernicah vabi politično društvo svoje ude pa tudi druge može posebno volilce. Razgovarjalo se bo o volitvah.

(*Političanski lažnjivec*) je v Tagespošti pokazal svojo nemčursko hudobnost in nevednost. Hotel je kresniti po našem slovenskem kandidatu baronu Hermanu Goedelnu pa v svojej nevednosti ga le zamenil z bratom Rudolfom Goedelom, ki je grajščak v Šmarji in pri volitvi celo nedolžen. Političanski zijak je potrdil staro skušnjo, da naši liberalci in nemškutarji nikoli ne agitirajo brez leganja in natočevanja!

(*Prisrčno zahvalo izrekata*) slavnej čitalnici ptujskeje in vsem, ki so 8. jun. ondi pripomagali pri veselici, da se je čistega zneska nabralo za podpirovalno zalogo slovanskih vseučilišnikov v Gradcu 30 fl. jednako zahvalo izrekata še g. profesorju Staré-tu v Ljubljani za 15 fl. v isti namen poslanih. Ob enem so druge čitalnice prošene, naj posnemajo ptujsko.

Dr. Krek, predsednik. Josip Lendovšek, tajnik.

(*Učitelje*) naščuvati zoper slovenske kandidate hočejo nekateri kričači v Mariboru, pomagalo tem ne bo nič; naroden učitelj uže vé, kaj stori, za nemčurje ne maramo.

(*Fiaško naredil*) ali spodletelo je Posseggu v Slov. Bistrici. Hotel je zbojnati volilen shod, pa volilcev ni dobil v nedeljo 15. jun. Iz krčem nalovljeni kmetje so mu pa všli brž ko je začel govoriti.

(*Grozen požar*) bil je 9. jun. v Dražencih, pogorelo je 8 gospodarjev, škode je 15.000 fl.

(*Okrajni sodnik*) v Mariboru postal je g. dr. Grčar.

(*Volilni oklic*) centralnega odbora se je razposlal in dotični gospodje so v imenu naroda slovenskega prošeni, naj iztise razdelé med ljudstvo!

(*Najhujši volilni rogovileži*) zoper Slovence se kažejo policianski Hartner in Bauman, slov-

bistriški Formaher in Bauman, mariborski, iz tujih krajev k nam priseljeni, inženir Wiesinger, David Hartmann in Seidl.

(*Nemila smrt*) je pobrala Slovincem nade-polnega izvrstnega dijaka na graškem vseučilišču, g. Matevža Randelna, iz št. Paula v Savinjskej dolini doma.

Zmamenja zmage slovenske v mariborskem volilnem okrogu. Cele fare so uže volile narodno: sv. Martin pri Wurmburgu in sv. Martin na Pohorju, sv. Ilj, Ruše (7 glasov, živili Rušanci!). Narodnih volilcev imamo do sedaj v vsakej fari, večjidel povsod večino. Pri sv. Juriju na Pesnici so prvič propali 3 nemčurji, ki so 13 let Seidla hodili božat. Sv. Križ, nekdanj zavetje Seidlijancev, pošlje na volišče 3 korenjake slovenske, med njimi župnika č. g. Fideršeka. Slov. Bistriški okraj voli izvrstno za nas, med volilci je tudi č. g. župnik Brezovšek. Pohorje bo bržčas vse naše, mnogo volilcev iz doline in polja, zlasti iz Makol. V konjiškem okraju so Oplotničanje izvolili 4 narodne moževe, Zreče varujeta volilca č. g. župnik Erjavec in vrli Peter Dobnik, št. Jungerto in Skomre č. g. župnik in volilec V. Geršak. V Slov. Gradcu izvoljeni so sami narodnjaki in v Mahrenbergu še le začnejo volitve! Bodi to ostalim v zgled in spodbudo! Živili vrli volilci! živel jih izvrstni kandidat g. baron Goedel!

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali čč. gg. J. Bratanič 15 fl. (ustn. in letn. dpl.), Lednik 33 fl. (poprej že 55 fl.), Krtna 2 fl. (letn.), Zmazek 1 fl. (letn.)

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*.) Umrli je č. g. Ivan Arlič, župnik v Prihovi 67 let star. Provizor v Ljutomeru je č. g. J. Simonič; prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jožef Hernah v sv. Janž na Dravskem polji, Mat. Slekovec k sv. Marku, Gregor Presečnik v Cirkovici, Valentin Tamše k sv. Jungerti na Pohorji, Anton Gorečan v št. Vid pri Ponkvi in Alojz Bratuša v Slivnico pri Celji. Razpisana je fara Muta do 21. julija, Ljutomer do 22.

Loterijne številke:

V Trstu 14. junija 1879: 57, 84, 88, 11, 64.
V Lincu „ „ 53, 76, 28, 65, 52.
Prihodnje srečkanje: 28. junija 1879.

Živinski sejmi

pri sv. Antonu v Sl. goricah

☛ 23. junija ☚

in 13. septembra (sobota pred ruško nedeljo). Vabijo se kupci in prodajalci prav lepo.

2-2

Priloga k št. 25. „Slov. Gospodarja“.

Mlatilnice,

najnovjše, izvrstno sestavljene, potem jako po ceni pa tudi mnogo boljše od lanskih **rezne mašine** za rezanje živinske krme, enojni pa tudi dvojni plugi, brane, čistilnice za zrnje, trijerji in sploh vsakovrstno kmetijsko orodje,

stare železniške šine za porabo pri stavbah, za poprečne droge pri obokih, dalje **železno - cink - bakreno plehovino,**

ključarsko stavbensko spravo,

okove za okna in dveri, železna ognjišča, vrata iz kovanega in litega železa, križe, lepe peči iz litega železa, ventile in spravo za studence ali štepihe, kuhinjsko spravo, kotle iz železa in bakra,

vsakovrstno orodje za delavce,

debelo pozlačene križe nagrobne, medene mrtvaške truge ali rakve, itd. itd.

na veliko izbiro in po najnižej ceni prodava

Wogg in Radakovits

1—10

trgovina z železjem „pri zlatem sidru“ **v Celju.**

Zunanjim naročilom se takoj ustreza in, če se želi, depošljejo tudi cenilniki in proračuni brezplačno.

VABILO

k občnemu zboru,

kterega napravi

v nedeljo 29. junija 1879

ob 3¹/₂ popoldne v sobani g. Fr. Enzelbergerja **v Ormožu**

ormoško hranilno in posojilno društvo, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Dnevni red:

- I. Poročilo predsednikovo, predlaga končnega računa i bilance za leto 1878.
- II. Volitev pregledalcev računov.
- III. Preiskava in odobravanje poslovnega poročila i bilance i razsodba o rabi čistega dobička.
- IV. Nova volitev načelnika, odbora i namestnikov.
- V. Volitev skrutatorjev.
- VI. Predlogi mogoči.

V Ormoži 12. junija 1879.

1—2

Združno predstojništvo.

Komija ali praktikanta,

1—3

ki je nemškega in slovenskega jezika zmožen, na deželi bivati veselje ima, okoli 20 let star, vzeme ga v štacuno z blagom vsake robe

Alojz Kukovec,

trgovec pri sv. Marjeti pod Ptujem.

Za spomladni in poletni čas

priporočam svojo

dobro odbrano zalogo **volnatega, izvrstnega in novosegnetega blaga za obleko gospodom in fantom.**

Dobil sem v službo moža, ki je znan kot izvrsten prirezač moških oblačil. Zato nikakor ne dvomim, da bodo moji sedanjji gospodje prejemniki pa tudi prihodnji prav zadovoljni.

Gledé mogoče nizke cene bodem zopet opravičil dobro ime, koje imam v tej reči užil 12 let.

ANTON SCHEIKL,

Gosposka ulica v Mariboru.

5—6

Priden fant

se vzame v poduk pri

1—2

A. Pöschl-u,

štacuna z glaževino in porcelanom v Mariboru.

Oženjen oskrbnik ali majer

se sprejme pri grajščini Freistein, blizu Prager-skega (Pragerhof a. d. Südbahn). Kdor želi več zvedeti, naj se oglasi pri visok. roj. grajščaku v gradu Freisteinskem. 1—2

Klamfarskega učenca

vzame takoj v poduk

Alojz Hoinigg,
v Mariboru (Burggasse.)

Strelovode

najzanesljivše s prišpičenim rtom iz platine izdeluje podpisani

za zvonike, hiše, kozolce itd.

ter je sam razpeljava. Podpisani opozoruje pri tej priliki tudi, da ima poseben stroj, s katerim zamore vsak trenutek poskusiti, ali je napeljani strelovod še dober ali uže poškodovan in torej hitre poprave potreben. Popravo priskrbi takoj, dobro in po nizkeje ceni. Ako se tirja, pozlati strelovadov rt z zlatom v ognju.

Franc Kašperič

v Mariboru, Allerheiligen-Gasse.

2—3

Železarija g. DANJELA RAKUŠA

v graškej ulici v Celju

priporoča svojo zalogo izvrstno sestavljenih **plugov**, po jako nizkeje ceni, ima tudi vedno prav obilo železnega blaga kupcem na izbiro: železa ploščatega, okroglega in štirivoglatega dleta, železnih obročev, plehovine železne, bakrene, medene, cinkove in pokfanaste ter računa ove reči vse po izredno nizkeje ceni. Dalje se dobijo ondi **OKOVI** za okna in dveri itd. Zaloga je tu jako bogata in mnogovrstne robe na izbiro, tudi se dopošiljajo proračuni za cele nove stavbe prav rado in brezplačno. Priporočuje se tudi bogata zaloga

kuhinjske sprave in orodja kakor tudi **deli železnih ognjišč.**

Ako kdo hoče kaj o navedenih rečeh poizvedeti, se mu točno daje odgovor brezplačno in franko. Naposled omenimo, da se nahaja ondi tudi zaloga

gospodarskih mašin fabrike: **Clayton et Schuttleworth**
iz Beča in Linkolna.

11—12

Barve za oljnate firneže

jako fino zribane, oljnate firneže, laneno olje, trpentinovec, lake železne, kopalove, damarjeve; vsakovrstne suhe barve, bronzo, zlato v listkih, srebro, čopiče, sploh vse, kar potrebuje lakirar, malar hiš itd. Robo prodavam na veliko pa tudi na drobno po jako znižaneje ceni.

H. BILLERBEK.

Štacuna in zaloga:

v Mariboru, v gosposkeje ulici „pri psovi“.

Cenilnike dopošiljam franko in zapstovnj, zunanja naročila izvršujem proti poštnemu povzetju vestno in točno. 6—6

V E N E C

pobožnih molitev in svetih pesmi

za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristijanov

je lepo tiskan „v tretjem natisu“ prišel na svetlo, skupno na 40 polah ali 640 straneh.

Prvi del obsega na 320 straneh zraven drugih molitev: šest sv. meš, spovedne in obhajilne molitve, 8 litanij, molitve za praznike in godove cerkvenega leta, različne molitve, sv. križev pot, molitve za božja pota, pobožna društva in sv. bratovščine.

Drugi del pa obsega na 320 straneh 307 svetih pesem. Med temi je 9 mešnih, 17 blagoslovnih, 6 adventnih, 11 božičnih, 20 v čast trpljenja Kristusovega, 8 velikonočnih, 12 za križev teden, binkošti itd., 40 v čast presv. rešnj. Telesa in presl. srca Jezusovega, 128 v čast matere božje, za praznike Marijine, za šmarnice in božja pota, 29 za praznike angeljev in svetnikov božjih, misijonske in pogrebne.

Dobiva se pri založniku **Jožefu Martinz-u,**
trgovcu v Mariboru,
in pri vseh bukvarjih.

Nevezan velja 75 kr.

Trdo vezan v usnje z zlatim obrezkom
1 fl. 50 kr. do 2 fl.

Pesemski del se tudi posebej prodaja in velja: nevezan 60 kr., trdo vezan v usnje in z zlatim obrezkom 1 fl. 20 kr.

Za pošiljanje po pošti pod križnim zavitkom se naj pridene poštnina. 1—3